

ÎNCHEIERE

19 octombrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul – Valeriu Doagă
Judecătorii – Tamara Chișca-Doneva, Ion Druță

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Crîlov Iuliana și reprezentantul ei, avocatul Gargaun Igor, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2017,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Crîlov Iuliana împotriva lui Vidrașcu Anatol și Vidrașcu Ludmila cu privire la încasarea datoriei și a dobânzii de întârziere,

c o n s t a t ă:

La 12 octombrie 2010 Crîlov Iuliana a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Vidrașcu Anatol și Vidrașcu Ludmila cu privire la încasarea datoriei și a dobânzii de întârziere.

În motivarea acțiunii a invocat că, în perioada 01 iulie 2000 pînă la 01 noiembrie 2000 i-a împrumutat Ludmillei Vidrașcu suma de 25000 de dolari SUA, cu o dobîndă lunară de 5%, asumîndu-și obligația de a rambursa suma împrumutată și dobînda lunară pînă la 25 decembrie 2001, fiind semnate recipisele respective.

Relevă, că Vidrașcu Ludmila a achitat dobînda de 5% pentru lunile iulie-septembrie 2000, convenite conform acordului de împrumut din 01 iulie 2000, iar ultima plată a dobânzii a fost efectuată la 06 decembrie 2000.

Afirmă că din luna decembrie 2000 pînă în prezent Vidrașcu Ludmila nu a achitat dobînda de 5% cuvenită, precum și rambursarea integrală a împrumutului, fapt atestat prin recipisele din 25 iunie 2002, 23 decembrie 2006, 01 octombrie 2007 și 08 decembrie 2007 semnate de ultima.

Solicită încasarea de la Vidrașcu Ludmila a împrumutului capitalizat la 29 septembrie 2010 în sumă de 39864,38 de dolari SUA și dobînda de întârziere în sumă

de 48325,59 de dolari SUA.

La 22 aprilie 2013, Crîlov Iuliana a înaintat instanței cerere solicitînd atragerea în proces, în calitate de copîrîți moștenitorii pîrîtei Vidrașcu Ludmila, copiii minori XXXXX(vol.1, f.d.135).

Prin încheierea protocolară a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 22 aprilie 2013 s-a atras în proces în calitate de copîrîți, copiii minori: XXXXX

Prin încheierea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 02 octombrie 2014 s-a substituit pîrîta Vidrașcu Ludmila cu succesorii ei în drepturi, XXXXX în cauza civile la cererea de chemare în judecată înaintată de Crîlov Iuliana împotriva lui Vidrașcu Anatol și Vidrașcu Ludmila cu privire la încasarea datoriei în sumă de 39864,38 de dolari SUA și a dobînzii de întîrziere în mărime de 48325,59 de dolari SUA (vol.1, f.d.174).

În urma concretizării și completării pretențiilor, Crîlov Iuliana solicită încasare în mod solidar de la Vidrașcu Anatol și în limita activului succesoral a Ludmilei Vidrașcu, din contul lui XXXXX a împrumutului în sumă de 25000 de dolari SUA, a dobînzii aferente împrumutului în sumă de 11975,68 de dolari SUA și a dobînzii de întîrziere în sumă de 67202,40 de dolari SUA (vol.2, f.d.70-75).

Prin hotărîrea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 27 octombrie 2016 s-a respins acțiunea reclamantei Crîlov Iuliana împotriva pîrîtelui Vidrașcu Anatol, pîrîtei Vidrașcu Ludmila, substituită cu succesorii săi în drepturi XXXXX cu privire la încasarea împrumutului în sumă de 25000 de dolari SUA, a dobînzii aferente împrumutului în sumă de 11975,68 de dolari SUA și a dobînzii de întîrziere în sumă de 67202,40 de dolari SUA , ca neîntemeiată.

Prima instanță a constatat că, pîrîtul Vidrașcu Anatol nu este subiect nemijlocit al raportului juridic litigios, întrucît sumele de bani împrumutate, potrivit recipiselor au fost împrumutate de Vidrașcu Ludmila, iar condițiile legale pentru angajarea răspunderii solidare a fostului soț al debitorului, după expirarea a 5 ani de la data divorțului pînă la momentul acționării acestuia în judecată și 10 ani din momentul acordării împrumutului.

La fel, instanța a reținut că Crîlov Iuliana, în temeiul art. 1544 alin. (3) din Codul civil, a pierdut dreptul de a înainta pretenții către moștenitorii XXXXX. Ultimii sunt cetățeni ai României și nu au domiciliu pe teritoriul Republicii Moldova și nu dispun de bunuri pe teritoriul Republicii Moldova, precum și nu există moștenire acceptată de aceștia pe teritoriul Republicii Moldova.

Totodată, instanța a stabilit că nici ultimul domiciliu al defunctei, precum și bunurile sale nu se află pe teritoriul Republicii Moldova.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2017 s-a respins apelul declarat de Crîlov Iuliana și s-a menținut hotărîrea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 27 octombrie 2016.

La 19 mai 2017 Crîlov Iuliana și reprezentantul ei, avocatul Gargaun Igor au declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2017, solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărîrii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărîri de admitere a acțiunii în sensul formulat.

În motivarea recursului au invocat că, instanța de apel nu a aplicat prevederile art. 277 alin. (1) lit. b) din Codul civil, întrucît ultimul înscris semnat de pîrîta Vidrașcu Ludmila prin care recunoaște datoria, datează cu 12 martie 2008.

Consideră faptul că instanța de apel nu a aplicat dispozițiile art. 20 și art. 24 alin. (2) din Codul familiei, întrucît împrumutul a fost folosit în interesul familiei pentru a

procura bunul imobil dobândit în proprietate comună în devălmășie, fapt care obligația de rambursare a împrumutului este solidară în baza art. 530 din Codul civil.

Afirmă că nu au fost aplicate prevederile art. 1516, art. 1540 alin. (1) și (2) și art. 1541 din Codul civil, deoareceXXXXX, conform comisiei rogatorie, au acceptat moștenirea lăsată după decesul mamei lor, Vidrașcu Ludmila, iar în atare condiții, aceștia urmau a fi obligați în baza art. 1540 alin. (1) și (2) din Codul civil, să execute obligațiile asumate de Vidrașcu Ludmila prin contractul de împrumut.

Susțin că, în speță nu sunt aplicabile dispozițiile cu privire la procesele cu element de extraneitate, iar XXXXX sunt cetățeni ai Republicii Moldova și au bunuri pe teritoriul acesteia.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil pentru următoarele.

Potrivit art. 431 alin.(2) din Codul de procedură civilă, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin.(3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art.433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

- a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);
- b) recursul este declarare prevăzut la art. 434;

c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;

d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

Conform art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Completul constată că din materialele cauzei nu poate fi stabilit momentul comunicării recurentului deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2017 (vol.2, f.d. 227-236), însă aceasta a fost expediată participanților la proces prin scrisoarea de însoțire cu nr. de ieșire 2460-4 din 07 martie 2017 (vol.2, f.d. 237), iar recursul a fost declarat la 19 mai 2017, fapt confirmat prin amprenta sigiliului aplicată pe cererea de recurs (vol.3, f.d.1-14). Prin urmare, calea de atac se consideră exercitată în termen.

Alegațiile invocate în recurs precum că, instanța de apel nu a aplicat prevederile art. 277 alin. (1) lit. b) din Codul civil, întrucît ultimul înscris semnat de pîrîta Vidrașcu Ludmila prin care recunoaște datoria, datează cu 12 martie 2008, nu pot fi reținute, deoarece în recipisa respectivă (vol.1, f.d. 186) este indicată doar suma de 1000 de euro, pe cînd obiectul împrumutului constă în încasarea sumei de 25000 de dolari SUA. Prin urmare, dispozițiile art. 277 alin. (1) lit.b) din Codul civil nu sunt aplicabile speței.

Cu referire la cele invocate precum că instanța de apel nu a aplicat dispozițiile art. 20 și art. 24 alin. (2) din Codul familiei, întrucît împrumutul a fost folosit în interesul familiei pentru a procura bunul imobil dobândit în proprietate comună în devălmășie, fapt care obligația de rambursare a împrumutului este solidară în baza art. 530 din Codul civil, instanța de recurs menționează că acestea poartă un caracter declarativ, fără suport probator, iar prevederile menționate au fost aplicate corect de către instanța de apel prin prisma circumstanțelor importante ale cauzei.

Argumentele invocate precum că, nu au fost aplicate prevederile art. 1516, art. 1540 alin. (1) și (2) și art. 1541 din Codul civil, deoareceXXXXX, conform comisiei rogatorie, au acceptat moștenirea lăsată după decesul mamei lor, Vidrașcu Ludmila, iar în atare condiții, aceștia urmau a fi obligați în baza art. 1540 alin. (1) și (2) din Codul civil, să execute obligațiile asumate de Vidrașcu Ludmila prin contractul de împrumut, nu pot fi reținute de completul de admisibilitate, deoarece potrivit art. 56 alin. (2) din Legea cu privire la notariat nr.1453 din 08 noiembrie 2002, declarația de acceptare a succesiunii sau de renunțare la ea se prezintă în scris, iar în conformitate cu art. 122 alin. (1) din Codul de procedură civilă, circumstanțele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante.

La fel, nu pot fi reținute nici cele invocate precum că în speță nu sunt aplicabile dispozițiile cu privire la procesele cu element de extraneitate, iar XXXXX sunt cetățeni ai Republicii Moldova și au bunuri pe teritoriul acesteia, deoarece potrivit procurii speciale, autentificată de notarul public Tănase Ionela-Corina nr. 134 din 02 martie 2016 (România) (vol.1, f.d.225) XXXXX sunt cetățeni români, născuți în Republica Moldova, iar un alt act de identitate care să ateste că ultimii dețin cetățenia Republicii Moldova, la materialele cauzei lipsește, or în conformitate cu art. 5 din Legea cetățeniei Republicii Moldova nr.1024 din 02 iunie 2000, dovada cetățeniei Republicii Moldova se face cu buletinul de identitate, cu pașaportul, cu certificatul de naștere în cazul copilului sau cu un certificat eliberat de organele competente ale Republicii Moldova.

Instanța de recurs constată că, argumentele invocate în cererea de recurs în esența lor constituie o apreciere a probelor și o interpretare a normelor de drept efectuate de recurent și reprezentantul ei care nu pot fi puse la baza recursului, însă toate acestea au

fost deja supuse examinării minuțioase și aprecierii juste de către instanțele inferioare prin prisma art. 130 și 139 din Codul de procedură civilă, în raport cu dispozițiile art. 118 din aceeași lege, fiindu-le oferite concluziile de rigoare și respectiv nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs, iar instanța de apel a interpretat elocvent și a aplicat corect normele de drept incident speței, prin prisma circumstanțelor importante ale cauzei.

Completul concluzionează că, din conținutul cererii de recurs nu rezultă existența unuia din temeiurile legale de recurs, deoarece recursul devolvează exclusiv circumstanțe de drept ale pricinii, iar recurentul și reprezentantul ei nu au invocat niciun argument plauzibil în vederea ilegalității deciziei instanței de apel, iar forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii ar putea fi încadrate în temeiul prevăzut de art. 386 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, aplicabil doar procedurii de apel, însă asemenea temei nu se regăsește în art. 432 din Codul de procedură civilă aplicabil recursului.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul al un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (Doorson împotriva Olandei, 26 martie 1996, §67). La acest capitol instanța de recurs reține că recursul declarat de Crîlov Iuliana și reprezentantul ei, avocatul Gargaun Igor nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată, fiind neglijate în mod clar dispozițiile art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că Crîlov Iuliana și reprezentantul ei, avocatul Gargaun Igor au depus cererea de recurs, după ce au avut posibilitate de a fi auzit de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea *mutatis mutandis* „Levages Prestations Services” împotriva Franței, cererea nr. 21920/93 din 23 octombrie 1996, §48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că recurentului i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzit combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 §1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (Blücher împotriva Cehiei, cererea nr. 58580/00 din 11 aprilie 2005, §65-67)

Din considerentele menționate și avînd în vedere faptul, că instanțele inferioare au examinat pricina sub toate aspectele, au verificat și au apreciat corect probele prezentate și au aplicat și interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție în mod unanim ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Crîlov Iuliana și reprezentantul ei, avocatul Gargaun Igor, în baza art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Crîlov Iuliana și reprezentantul ei, avocatul Gargaun Igor, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Ion Druță